

Złotnik-jubiler

731305

Inna nazwa zawodu: nie występują

Zadania i czynności

Złotnik-jubiler wykonuje biżuterię (na przykład kolczyki, kolie, broszki, pierścionki), przedmioty codziennego użytku (na przykład cukiernice, patery, papierośnice) lub przedmioty kultu religijnego ze złota, srebra lub platyny, zajmuje się oprawą kamieni szlachetnych, a także naprawą biżuterii.

Złotnik-jubiler wykonuje wzory biżuterii według własnego pomysłu lub korzysta z gotowych projektów zamieszczonych w specjalnych katalogach. Jego zadaniem jest rozpoznawanie kamieni szlachetnych i oprawianie nimi określonego wyrobu za pomocą ryłca i innych narzędzi. Sporządza stopy metali i określa wartości prób danego stopu, zajmuje się wycinaniem elementów z blach. Nadaje właściwy kształt wyrobom za pomocą obróbki ręcznej lub mechanicznej, używając w tym celu walcarki złotniczej, polerki elektrycznej, punc, wiertarki i pilników. Za pomocą palników gazowych łączy - lutuje elementy. Kolejną czynnością jest wykańczanie gotowego wyrobu, polegające na grawerowaniu, szlifowaniu, polerowaniu, matowaniu (niezbędna do tych prac jest m.in. szlifierka i polerka).

Złotnik-jubiler korzysta także z wagi i lupy jubilerskiej oraz innych przyrządów kontrolno-pomiarowych, na przykład z mikrometru. Wyposażenie pracowni złotniczo-jubilerskiej stanowią poza tym urządzenia służące do odlewania wyrobów, a także imadła, które stosuje się pomocniczo, kowadła, szczypce, nożyce, młoty, młoteczki i przecinaki.

Do zadań, których podejmuje się złotnik-jubiler należą też naprawa biżuterii oraz wszelkie przeróbki gotowych wyrobów, m.in.. zmniejszanie lub zwiększanie rozmiarów biżuterii. Po wykonaniu pracy rzemieślnik dokonuje jej wyceny.

Mistrz jubilerski, w odróżnieniu od jubilera, poza wymienionymi czynnościami wykonuje także najbardziej odpowiedzialne prace, na przykład oprawia diamenty. Mistrz zajmuje się również kupowaniem od klientów wyrobów z metali szlachetnych, a także ich sprzedażą i wyceną. Doradza klientom i przyjmuje od nich zamówienia na wykonanie biżuterii.

Środowisko pracy

materialne środowisko pracy

Złotnik-jubiler wykonuje swój zawód w pracowni złotniczej, w której zwykle pracuje 2 lub 3 jubilerów i mistrz jubilerski. Działanie takich urządzeń, jak bęben polerniczy i prasa, wywołuje hałas i drgania. Ponadto podczas polerowania i szlifowania wyrobów złotniczych złotnik-jubiler narażony jest na wdychanie powietrza zanieczyszczonego pyłami, przy lutowaniu zaś palnikiem gazowym - powietrza zanieczyszczonego gazami. Niektóre etapy pracy - na przykład topienie i bejcowanie złota - przebiegają w środowisku szkodliwych cieczy, które powodują podrażnienie skóry rąk. Złotnik-jubiler styka się także z substancjami wywołującymi uczulenia, co często powoduje

podrażnienie błon śluzowych nosa.

warunki społeczne

Praca jubilera-złotnika ma charakter indywidualny. Kontakt z ludźmi jest dość częsty, ale dotyczy to przede wszystkim mistrza jubilerskiego, który styka się z klientami; jubiler kontaktuje się z klientem raczej rzadko.

Złotnik-jubiler świadczy usługi. Może doradzać w kwestii doboru biżuterii, odpowiadając na pytania klientów, utwierdzać ich w słuszności podjętej decyzji. Sprzedając i kupując wyroby złotnicze często negocjuje i konsultuje cenę produktu.

warunki organizacyjne

Złotnik-jubiler pracuje 8 godzin dziennie, tylko w dzień, od godziny 10. do 18.

Swoją pracę wykonuje w ubraniu ochronnym roboczym, chociaż nie zawsze jest to konieczne.

Praca jubilera jest okresowo nadzorowana przez mistrza. Czynności, które wykonuje złotnik-jubiler, są niezrutynizowane, ponieważ wyroby jubilerskie są oryginalne. Jubiler odpowiada za wyposażenie i narzędzia, mistrz natomiast dodatkowo ponosi odpowiedzialność za pracę podwładnych i bezpieczeństwo warunków pracy.

Zawód jubilera-złotnika wymaga niekiedy przemieszczania się na duże odległości, na przykład w celu zakupu surowców, kamieni jubilerskich oraz materiałów pomocniczych.

Wymagania psychologiczne

Zawód złotnika-jubilera zaliczany jest do grupy zawodów precyzyjnych, w związku z czym dosyć ściśle określone są WYMAGANIA PSYCHOLOGICZNE.

Od rzemieślnika wykonującego ten zawód wymaga się przede wszystkim dokładności i cierpliwości, co ma duży wpływ na jakość wykonywanej pracy.

Przy projektowaniu biżuterii niezbędne są uzdolnienia artystyczne, wyobraźnia przestrzenna i umiejętność twórczego myślenia; głównie dotyczy to rysowania i projektowania.

Kolejnymi ważnymi cechami, które powinien posiadać kandydat na złotnika-jubilera, są elastyczność (łatwość przerzucania się z jednej czynności do drugiej) oraz zdolność koncentracji uwagi.

Cechą bardzo pomocną, przede wszystkim wtedy, kiedy trzeba zdecydować za klienta o pewnych szczegółach dotyczących wyrobu, jest umiejętność podejmowania decyzji.

Przy wykonywaniu bardzo odpowiedzialnych prac lub w kontaktach z klientami przydają się takie cechy, jak opanowanie i zrównoważenie psychiczne.

Stykanie się z klientami wymaga również umiejętności profesjonalnego nawiązywania kontaktów i przestrzegania zasad obowiązujących w kontakcie z klientem. Mistrza jubilerskiego, który najczęściej jest też kierownikiem zakładu złotniczego, powinna

cechować zdolność do organizacji i planowania pracy.

Przy posługiwaniu się różnymi urządzeniami niewątpliwie przydatne są uzdolnienia techniczne.

Bardzo ważnym elementem w pracy złotnika-jubilera jest umiejętność przeliczania i prowadzenia rachunków.

Przyszłemu złotnikowi-jubilerowi może się przydać zainteresowanie takimi przedmiotami, jak matematyka, fizyka, chemia, plastyka i zajęcia techniczne.

Wymagania fizyczne i zdrowotne

kandydat do zawodu złotnika-jubilera powinien mieć przede wszystkim dobry wzrok, gdyż praca w tym zawodzie wymaga precyzji: elementy poszczególnych wyrobów muszą być wykonane bardzo dokładnie, gdyż od tego między innymi zależy ich jakość. Choć praca powinna w zasadzie przebiegać tylko w oświetleniu naturalnym, często wykonywana jest w oświetleniu sztucznym, co wpływa na powstawanie wad wzroku lub pogłębianie się już istniejących. Wymagana jest też umiejętność rozróżniania barw, niezbędna przy określaniu czy rozróżnianiu kamieni.

Głównym narzędziem pracy złotnika-jubilera są ręce, a szczególnie palce; muszą one być sprawne, co wiąże się ze zręcznością manualną i wrażliwością zmysłu dotyku.

Przeciwwskazaniami zdrowotnymi do wykonywania zawodu są przede wszystkim brak zręczności manualnej i słaby wzrok i alergie.

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

Kwalifikacje do wykonywania zawodu złotnika-jubilera można zdobyć w Zasadniczej Szkole Zawodowej, w klasie o specjalności złotnik-jubiler lub w klasie wielozawodowej. W tym ostatnim wypadku kandydat powinien zwrócić się do Cechu Rzemiosł Różnych z prośbą o wyznaczenie mu mistrza, aby mógł odbyć praktykę. Można również nauczyć się zawodu w zakładzie rzemieślniczym pod kierunkiem mistrza rzemiosła - w tym wypadku wystarczy tylko wykształcenie gimnazjalne; w taki sposób mogą się kształcić zarówno uczniowie młodociani, jak i uczniowie pełnoletni. Okres nauki obejmuje 36 miesięcy dla uczniów młodocianych i 24 miesiące dla uczniów pełnoletnich.

Możliwe jest zdobycie uprawnień do wykonywania zawodu złotnika-jubilera po ukończeniu kursu przyuczającego. Kurs taki trwa 3 miesiące, a wymogiem najczęściej stawianym kandydatom jest ukończenie szkoły gimnazjalnej lub ukończenie 16 lat. Kursy prowadzone są najczęściej przez Zakłady Doskonalenia Zawodowego w całej Polsce.

W zakładach złotniczych preferowani są absolwenci Zasadniczych Szkół Zawodowych w zawodzie złotnik-jubiler, a także uczniowie.

Możliwości awansu w hierarchii zawodowej

Po zdaniu egzaminu przed Komisją Izby Rzemieślniczej, która znajduje się w każdym prawie województwie, złotnik-jubiler może awansować zawodowo, zdobywając po 3 latach pracy tytuł czeladnika, a po 6 latach pracy tytuł mistrza w swoich rzemiośle.

Przy zatrudnianiu w zawodzie złotnika-jubiler nie ma granicy wiekowej. Mistrzowie w pracowniach złotniczych mogą przyjmować pracowników nawet do 65 roku życia, jeżeli osoby te będą w stanie jeszcze wykonywać zawód. Ważniejsza od wieku jest uczciwość, rzetelność i chęć do pracy. W tym rzemiośle osoby w podeszłym wieku są bardzo cenione przez pracodawców.

Osoby, które zrezygnowały z dotychczas wykonywanej profesji pokrewnej, na przykład zawodu zegarmistrza, i postanowiły przekwalifikować się, mogą przyuczyć się do zawodu złotnika-jubiler w pracowni złotniczej, pracując pod okiem mistrza.

Możliwości podjęcia pracy przez dorosłych

Przy zatrudnianiu w zawodzie złotnika-jubiler nie ma granicy wiekowej. Mistrzowie w pracowniach złotniczych mogą przyjmować pracowników nawet do 65 roku życia, jeżeli osoby te będą w stanie jeszcze wykonywać zawód. Ważniejsza od wieku jest uczciwość, rzetelność i chęć do pracy. W tym rzemiośle osoby w podeszłym wieku są bardzo cenione przez pracodawców.

Osoby, które zrezygnowały z dotychczas wykonywanej profesji pokrewnej, na przykład zawodu zegarmistrza, i postanowiły przekwalifikować się, mogą przyuczyć się do zawodu złotnika-jubiler w pracowni złotniczej, pracując pod okiem mistrza.

Możliwości zatrudnienia

Informacje będą sukcesywnie uzupełniane.

Zawody pokrewne

- grawer
- brązownik
- szlifierz
- pamiątkarz
- metaloplastyk

Polecana literatura

Zastawniak F., Złotnictwo i probiernictwo, „Od Nowa”, wydanie wznowione, 1995.

Serwis Jubilerski, 1993, 1995.

Jubiler, złotnik, zegarmistrz - kwartalnik.

Program kursu doszkalcającego z zakresu teorii zawodowej dla młodocianych odbywających naukę zawodu złotnictwo, Związek Rzemiosła Polskiego 1993.

Rewers K., Teczka informacji o zawodzie: złotnik-jubiler, PPHU Demon, 1995.

Klasyfikacja zawodów i specjalności, Ministerstwo Pracy i Polityki Socjalnej 1995.